

سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی ۳	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۳	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
رشته: ادبیات و علوم انسانی	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۱۰	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی		
ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)		
نمره			

۱	عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص کنید. الف) ما انسان‌ها با تولد و ورود به جهان اجتماعی با دیگرانی که در همان جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها سهیم و شریک می‌شویم. ب) برداشت روزافزون از منابع تجدیدنپذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند و رشد جمعیت نیز از جمله تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می‌کند. ج) در جامعه‌شناسی تبیینی نه تنها ارزش بودن مهربانی و فداکاری قابل مشاهده و فهم است بلکه با استفاده از روش‌های تجربی می‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک ردیلت اخلاقی است. د) پرسش از معنای زندگی و ده‌ها پرسش دیگر مرتبط با آن، همواره ذهن انسان‌ها و بسیاری از اندیشمندان را به خود مشغول کرده است، این پرسش‌ها در جهان متجدد و در میان صاحب‌نظران علوم اجتماعی نیز مطرح بوده است.	۱
۲	جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های تقلیل می‌دهد. ب) حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند اما روش تجربی توان فهم انسان‌ها را ندارد. ج) جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی به در جوامع توجه دارند. د) اندیشمندان اجتماعی معتقدند که سیاست هویت متعلق به دوره است که هویت‌ها موضوعی برای نزاع و درگیری می‌شوند. ه) در فرهنگ اسلام، مسلمانان به آموختن تشویق شده‌اند و از یادگیری علمی که فایده‌ای نداشته باشد منع گردیده‌اند. و) فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی، این تفاوت‌ها را به فرصتی برای شکل‌گیری تبدیل می‌کند.	۲
۳	پاسخ صحیح را مشخص کنید. ۱-۳) با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند. الف) دانش عمومی ب) آگاهی حاصل از زندگی ج) دانش علمی د) گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ۲-۳) در کدام رویکرد به نابرابری اجتماعی، چنین می‌پندارند که " نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند، بنابراین عادلانه‌اند". الف) طرفداران عدالت اجتماعی ب) مخالفان قشربندی اجتماعی ج) مخالفان مالکیت خصوصی د) طرفداران قشربندی اجتماعی	۳
۲/۵	ادامه در صفحه دوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی ۳	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۳	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
رشته: ادبیات و علوم انسانی	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۱۰	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۳-۳)	امام علی (ع) می‌فرماید: "مردم دشمن چیزی هستند که نمی‌شناسند"، این عبارت به کدام الگوی هویتی اشاره دارد؟												
الف)	الگوی همانندسازی												
ب)	الگوی تعارف هویت‌ها												
ج)	الگوی تکثرگرا												
د)	الگوی تنازع هویت‌ها												
۳-۴)	هنگامی که در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه استفاده می‌کنیم، از کدام نوع عقل استفاده می‌کنیم؟												
الف)	عقل تفسیری												
ب)	عقل تجربی												
ج)	عقل انتقادی												
د)	عقل ابزاری												
۳-۵)	جامعه اسلامی با استفاده از، رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد می‌نماید و درباره آن‌ها داوری می‌کند.												
الف)	علم فقه												
ب)	علم تاریخ												
ج)	علم جامعه												
د)	علوم ابزاری												
۴	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) یک مورد از پیامدهای تعارض در ذخیره دانشی جوامع را بنویسید. ب) موضوع مورد مطالعه جامعه‌شناسی خرد چیست؟ ج) نظم اجتماعی نتیجه چیست؟ د) تأثیر نادیده گرفتن معنای کنش بر مطالعات تبیینی را بنویسید. ه) برای فهمیدن دلالت‌های کنش چه باید کرد؟ و) هدف از سلطه هژمونی چیست؟ ز) رویکرد ابن خلدون در مقایسه با فارابی چگونه است؟ ح) شناسایی خوبی عدالت و بدی ظلم چگونه امکان‌پذیر است؟												
۵	هر یک از عبارات سمت راست به کدامیک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد. (یک مفهوم اضافی است) <table><tr><td>عبارات</td><td>مفاهیم</td></tr><tr><td>۱) آگاهی موجود در احوال پرسی از دیگران</td><td>الف) بی‌نظمی</td></tr><tr><td>۲) در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌آید.</td><td>ب) همراهی همدلانه</td></tr><tr><td>۳) به معنای تأیید کنشگران نیست.</td><td>ج) دانش عمومی</td></tr><tr><td>۴) نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده اجتماعی</td><td>د) هویت زدایی</td></tr><tr><td></td><td>ه) ذخیره آگاهی</td></tr></table>	عبارات	مفاهیم	۱) آگاهی موجود در احوال پرسی از دیگران	الف) بی‌نظمی	۲) در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌آید.	ب) همراهی همدلانه	۳) به معنای تأیید کنشگران نیست.	ج) دانش عمومی	۴) نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده اجتماعی	د) هویت زدایی		ه) ذخیره آگاهی
عبارات	مفاهیم												
۱) آگاهی موجود در احوال پرسی از دیگران	الف) بی‌نظمی												
۲) در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌آید.	ب) همراهی همدلانه												
۳) به معنای تأیید کنشگران نیست.	ج) دانش عمومی												
۴) نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده اجتماعی	د) هویت زدایی												
	ه) ذخیره آگاهی												
۶	هر عبارت به کدام رویکرد و نوع جامعه‌شناسی اشاره دارد؟ الف) با غلبه آن، رویکرد تبیینی به حاشیه رفت و راه بازگشت دعاوی تجویزی به علوم اجتماعی باز شد (.....) ب) صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی نمی‌پردازد بلکه آن را تقبیح و از آن انتقاد می‌کند (.....)												
	ادامه در صفحه سوم												

سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی ۳	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۳	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
رشته: ادبیات و علوم انسانی	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۱۰	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۷	هر عبارت به کدام نوع روش پژوهش کیفی اشاره دارد؟ الف) اگر محقق بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده خاص مثلاً یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان دهد. (.....) ب) در این روش پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد زندگی می‌کند، خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند تا آن‌ها را بهتر بشناسد. (.....)	۰/۵						
۸	هر عبارت به کدام مدل و الگوی هویتی اشاره دارد؟ الف) تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. (.....) ب) تکرر و تنوع زبانی، نژادی و قومی را مانع وحدت و همدلی نمی‌داند بلکه انسان‌ها را به منشأ وحدت رهنمون می‌سازد. (.....)	۰/۵						
۹	جدول زیر را کامل کنید. <table><tr><td>ویژگی‌ها</td><td>نوع قدرت</td></tr><tr><td>قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد تبعیت از آن نیز با رضایت و میل همراه باشد</td><td>الف</td></tr><tr><td>ب</td><td>قدرت سخت</td></tr></table>	ویژگی‌ها	نوع قدرت	قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد تبعیت از آن نیز با رضایت و میل همراه باشد	الف	ب	قدرت سخت	۱
ویژگی‌ها	نوع قدرت							
قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد تبعیت از آن نیز با رضایت و میل همراه باشد	الف							
ب	قدرت سخت							
به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.								
۱۰	چرا علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند؟	۱						
۱۱	جامعه‌شناسی تفسیری، ارزش‌ها و امور سیاسی را چگونه مطالعه می‌کند؟	۱						
۱۲	از دیدگاه جامعه‌شناسان انتقادی، نتایج بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن‌ها چیست؟	۱						
۱۳	چرا رویکردی که از درون رویکرد تفسیری شکل می‌گیرد، راه‌هایی انسان را بیرون علم جستجو می‌کند؟	۱						
۱۴	جامعه آرمانی مورد نظر فارابی چه نام دارد؟ ویژگی‌های آن را بنویسید.	۱						
۱۵	چرا علوم اجتماعی اندیشمندان مسلمان از نوع جامعه‌شناسی تفسیری نیست؟	۱						
۲۰	جمع نمره	"موفق باشید"						

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۱۰	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) (ص) صفحه ۳ (ب) (ص) صفحه ۲۴ (ج) (غ) صفحه ۳۸ (د) (ص) صفحه ۴۳	۱
۲	الف) (نظم اجتماعی) (صفحه ۲۹) (ب) معانی کنش (صفحه ۳۷) (ج) قشربندی اجتماعی (صفحه ۶۹) (د) پسامدرن (صفحه ۸۵) (ه) علم نافع (صفحه ۹۴) (و) امت اسلامی (صفحه ۱۰۷)	۳
۳	۱-۳ ج (صفحه ۵) ۲-۳ د (صفحه ۷۱) ۳-۳ ب (صفحه ۸۸) ۴-۳ ج (صفحه ۱۰۳) ۵-۳ الف (صفحه ۱۰۷)	۲/۵
۴	الف) ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود و یا یک مورد از: دانش عمومی به طور همه جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد (ص ۷). ب) جامعه‌شناسی خرد کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند. (ص ۱۶) ج) نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. (ص ۲۱) د) نادیده گرفتن معنای کنش سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند. (ص ۳۹) ه) برای فهمیدن دلالت‌های کنش باید به زمینه فرهنگی‌ای که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم. (ص ۵۰) و) مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری جویی خود (ص ۵۹) ز) رویکرد ابن خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی محافظه کارانه است. (ص ۱۰۰) ح) عقل عملی، واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده انسان به وجود می‌آیند؛ شناسایی می‌کند (ص ۱۱۴)	۴
۵	۱) (ج) دانش عمومی (صفحه ۴) ۲) الف) بی‌نظمی (صفحه ۲۰) ۳) (ب) همراهی همدلانه (صفحه ۳۹) ۴) (د) هویت زدایی (صفحه ۴۶)	۱
۶	الف) رویکرد تفسیری (ب) جامعه‌شناسی انتقادی (ص ۷۶ و ۷۷)	۰/۵
۷	الف) مطالعه موردی (ب) قوم نگاری (ص ۵۰ و ۵۱)	۰/۵
۸	الف) مدل تکثرگرا (ص ۸۶) (ب) الگوی مطلوب قرآنی (الگوی تعارف هویت‌ها) (ص ۸۸)	۰/۵
۹	الف) قدرت هم مشروعیت دارد و هم مقبولیت اجتماعی یا قدرت مشروع و مقبول (ص ۵۷) ب) قدرت سخت از طریق ابزارهای خشن با زور و به طور آشکار توسط نهادهای نظامی اعمال می‌شود. (ص ۵۸)	۱
	ادامه در صفحه دوم	

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۱۰	تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۱		
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
۱۰	علوم اجتماعی درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. (ص ۱۳)	۱	
۱۱	جامعه‌شناسی تفسیری، امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و ارزشی می‌داند اما صرفاً به توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی بسنده می‌کند و ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی آن‌ها ارائه نمی‌دهد. (ص ۶۵)	۱	
۱۲	جامعه‌شناسی انتقادی معتقد است، بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن‌ها به معنای چشم‌پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن‌هاست زیرا انتقاد از ساختارهای اجتماعی را ناممکن می‌سازد و در نتیجه امکان کنترل آثار مخرب آن‌ها از دست می‌رود. (ص ۷۸)	۱	
۱۳	آن‌ها معتقدند که خود علم با درست و غلط دانستن و خوب و بد کردن امور سلطه‌گری می‌کند زیرا خوب را به معنای خوب بودن برخی افراد و گروه‌ها و بد را بد بودن برخی دیگر از آنان قلمداد می‌کند، از این منظر علم چراغی نیست که تاریکی‌ها را روشن کند و موانع را از پیش پای انسان بردارد. (ص ۸۹)	۱	
۱۴	فارابی جامعه‌ای را که بر محور علم سازمان یافته باشد، مدینه فاضله می‌نامد، مدینه فاضله جامعه آرمانی مورد نظر اوست علم در مدینه فاضله به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلی و وحیانی را نیز در بر می‌گیرد. (ص ۹۸)	۱	
۱۵	آنان (متفکران مسلمان) دانش علمی را به دانش حسی و تجربی محدود نمی‌کنند، از این رو برخلاف رویکرد تفسیری، تفسیر را در تقابل با تبیین نمی‌دانند بلکه هر تفسیری را نوعی تبیین به شمار می‌آورند، زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌دانند. (ص ۱۱۵)	۱	
	"نظر همکاران محترم، صائب است"	جمع نمره	۲۰